

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . . . 8 frt.
 fél évre . . . 4 frt.
 „ „ negyed évre . . . 2 frt.
 Előfizethető a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B.** és társánál, **Böhm M.** könyvkötőnél.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
 1-szer . . . . . 6 kr
 2-szer . . . . . 5 kr
 3-szor . . . . . 4 kr
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor . . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B.** és társánál, **Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Szent István király ünnepén.

1883. augusztus 20-án van nyolcezszáz éves évfordulója annak, hogy szent István magyar király tetemei, melyek már negyvenöt éve nyugodtak a székesfehérvári bazilikában, a sirboltból ünnepélyesen felvétek, s mint ereklye az ország köztiszteltének adtak át. A szent király által emelt egyházban jelen voltak Magyarország egyházi és világi jobbággyai, vitézei és szabadjai s László királylyal élükön — szent a szentnek — így mutatták be a nagy király megdicsőült szellemének vallásos és hazafias hódolatukat. Most van annak nyolcezszáz éve.

Hanyatlóban volt a tizedik század, s vele hanyatlóban azon ősi nemzeti szervezet, melyet a magyar nép magával hozott akkor, midőn fegyverrel kezében nyitott magának utat Európa szívébe.

A külföldi hadviselések korszaka a lechföldi és augsburgi katasztrófával lejárt, s ez magával hozta a harezias életet viselő, s a béke műveihez nem szokott nemzet közeli pusztulását. A régi törzsélet kotelkei bomlásnak indultak, a nemzetgyűlés nem halatta szavát, maga a nemzet számban és erőben megfogyva, vezérség, nemzeti méltóságok, törzsfőnökség, bírák, ország tanács részint nevezetesen átalakulva, részint tü-

nőfélben voltak. Midőn pedig Magyarországnak nyugoti és déli szomszédjai, németek és görögök, az időközben trónra jutott dinasztiaikból származott erélyes fejedelmek intézkedései folytán nagy erőhöz jutottak, és csak idő kérdése volt, hogy a magyarság a hunok és avarok sorsára jutva, megsemmisüljön, akkor jutott szent István a vezéri méltóságra, hogy mint Isten küldöttje a magyart a végenyészettől megmentse. És megmentette azt nem fegyver erejével, hanem bölcs intézkedései által. Ő volt, ki a megváltozott viszonyokhoz képest hazánk Európában való békés fennmaradásának feltételeit létesítette, midőn nemzeti szervezeteinket a nyugati keresztény népek alkotmányához idomította úgy, hogy hazánk a nyugot európai irány felvétele után is képes volt megőrizni saját magyar nemzetiségét.

Igy egészíti ki Árpád honfoglalását szent István szervező működése, egyik behozta, a másik meghonosította a magyart hazájában. Sem az egyik, sem a másik nélkül egy Magyarország nem lett volna lehetséges. És az alap, melyet a nagy király lerakott, ma nap is áll. Alkotmányának részletei már rég szétporladtak, változó idők, változó követelményei át meg átalakították azt, de a magyar politikai bölcsesség most is ugyanazon ösvényeken halad, és ez abban áll: felvenni a kor műveltségét s fentartani mellette a magyar nemzetiségét.

Nyolcezszáz éve, mióta ünnepeljük szent István emlékezetét. Nyolcezszáz év nagy idő, nemzetek jöttek és tüntek, államok keletkeztek és szétmállottak e nyolcez század alatt, de él Magyarország, s a mig élni fog, glóriával övezve él minden magyar szívében az első szent apostoli magyar király emléke.

Egy pár szó az iparosokhoz.

Alig egy hónapja, hogy a pécsi kereskedelmi és iparkamara titkára lapunkban feltárta a pécsi kamara területen honoló ipar helyzetét és bajait. Lehetetlen, hogy felszólalása gondolkozásra ne bírjon kormányt, iparosokat és a nagy közönséget, hogy iparunk kedvezőtlen helyzetén kiki segítsen úgy, a hogy lehet. És ismét lehetetlen be nem látnunk, hogy bajaink nem csupán külső és tőlünk nem függő körülményekben, hanem nagy részt önmagukban székelnék. E főbb bajok pedig a szakértő iparosok hiánya s az iparszabadsággal való élni nem tudás káros következményei. Előlt tettem a szakértelem, mert részemről ezt az összes hiányok legnagyobbikának tartom. Az értelmiség nagy hatalom, mely ha egyszer rendelkezésünkre áll, pótol nagyon sokat, megszerez nagyon sokat, mi most hiányzik. Maga után vonja az önmagától is a

A „Pécs” tárezája.

A kányaföldi Kerechényiek a XVI. században.

(Folytatás.)

Mielőtt azonban előadásunkban ide érünk, még egy kis epizodot kell elmondanunk a testvérek ingerkedéséről. Kerechény Andrásnak volt egy Zolnokovics Bertalan nevű szolgálója, ki valami okból urától megszökött, s egyenesen Kányaföldre Mihályhoz menekült. A törvények eziránt szigorúan intézkednek. Az 1543. 28. büntetést mond arra, ki a szökött jobbgyot urának vissza nem adja, az 1550. 38. ismétli ez intézkedést, az 1556. 31. pedig hozzá teszi, hogy a szökevény ura által bárhol is elfogható. Viseltetett Mihály a szökevény iránt jó hajlandósággal, vagy talán csak boszantani akarta András ösét, — Zolnokovicsot nemcsak minden felszólítás dacára ki nem adta, hanem őt személyes szolgálatára alkalmazta. András erre megharagszik és három jobbgyát, Csóka Györgyöt, Lőrincz Mihályt és egy Janesi nevezetűt elküldötte, hogy a szökevényt erőszakkal is elhozzák. De legyenek óvatosak, ne menjenek egyenesen Kányaföldre, hanem Bánffy László szomszédos birtokára. Ezek csakugyan el is mentek Holtholakossára, s itt Bánffy egyik

jobbgyánál, Szóke Györgynél meghúzódva lesték a kedvező alkalmat Zolnokovics elfoghatására. Azonban Mihály s a vele időző Mátyás megtudták, hogy András testvérik emberei miben járnak, rájuk mentek, őket nyilt uton elfogták, bevitték Kányaföldre és elzárták. Erre András pert indít a zalamegyei bíróság előtt testvérei ellen, minek úgy látszik a vicepalatinus ellen nem sok foganaata volt, mert András boszuságában Kányaföldre és Alsó-Bagodra csap, mi miatt aztán Mihály indít ellene hatalmaskodási pert.

1557-ben a testvérek közül László, András, János és Mátyás horvátországi birtokaikon jöttek össze azon szándékkal, hogy eddig még osztatlan örökségüket felosztják. Az osztzkodást azonban félbeszakította egy véletlen esemény, mely minket annyival inkább érdekel, mert a Kerechényiek ekkori vitézéségének tanujelét a történetírás számunkra is megőrizte. Istvánffy ez eseményt így adja elő. Ferhát bosniai basa 1557-ben Tótországba üt egy 5000-nyi főből álló csapat élén, s pusztítva, rabolva egész Zágráb hatol. Lenkovics a Zágráb vidéki őrsereg kapitánya Alapy János társaságában azonnal a rablók ellen indul, s utközben találják a Kerechény testvéreket, kik népesítől együtt Lenkovics és Alapyhoz csatlakoznak, s gyors haladás után a Szávánál, Szt. Ilona nevű falu mellett Ferhátot utóléri.

Daczára annak, hogy a török kétszer oly számos volt mint a mieink, sikerült azokat a Szávának egy nekiszoritani, hogy a szépszámú törökségnek alig fele menekülhetett, másik fele ki a Szávéba fuladt, ki elfogattott, ki a harezban vagy a fútásban megöltetett. A tetemes zsákmány anyagilag is bőven jutalmazta a bátor és hazafias vállalkozást.

Ez alkalommal, úgy látszik a Kerechényiek nagyon kütüntettek magukat, de különösen László vonhatta magára a közfigyelmet, mert ezental a királyi kegy és az intéző nagyok, mint Zrinyi Miklós (a szigetvári hős) barátsága és ajánlata őt gazdagsághoz és fontos történelmi szerepléshez juttatták.

1559-ben László kir. adományul nyeri Baranya-megyében Márók, Nárágy Berkesdy és Hasság nevű birtokokat, mi a szigetvári Stanisics Márkot, László vetélytársát nem kevés boszantotta, úgy hogy Lászlónak darózi birtokára ütött, s azt elfoglalta.

1560-ban Draskovics János és Gáspár, továbbá Henei Miklós és Jánossal együtt nyerték királyi adományul euri (de Eur) Dachó másképp Lénárth Péternek magzakadás címén a koronára szállott birtokait. Ezek voltak Baranya-megyében: Regenye, Zewke, Gertyén, Egerszegh, Kizdér, Thywn, Zigecke, Nagy-Harsán, Zanthó, Nagyfalu, Vusselyén, Valkó-megyében: Gálosfalva

tőke szaporodását, a munka czélszerű be rendezését, a most még csak lappangó erő életteljes kifejlődését, óv az előrehaladot tabb ipar versenyétől ép úgy, mint a most meglévő iparszabadság káros kinövéseitől. Az iparos elem értelmiségének fejlesztésére s más egyéb bajainak orvoslására igen hatékony tényező volna egy iparosház felállítása, úgy mint az hazánk nem egy vidékén s legközelebb a kaposvári egyesült iparos társulat által tervbe vétetett. Az iparos ház sok mindenféle jónak válhatna bőleső házává. Itt állíthatnának fel az iparosok egy olvasó termet és könyvtárt, hol egyesült erővel könnyen volna beszerezhető mindazon hasznos olvassmány, mi iparosainkat érdeklí s melyeket beszerezni az egyes embernek se kedve, se pénze, sőt ilyenek létezéséről sokszor még ismerete sincs. Ide lehetne be vonni az iparos ifjúság józanabb elemeit, mely képző és segélyző egyleteivel folytonos érintkezésbe jutva, az iparos-ház nemcsak elvonná őket a káros időtöltéstől, hanem alkalmat nyujtana az iparos mesterek és segédek közötti ismerkedésre, mi ismét jó hatással lenne az iparos elem erkölcsi színvonalának emelésére s egyszersmind arra is, hogy az önálló iparosok a jóvalvaló segédek ki ismerve, ezáltal a léhbáb segédek versenyé a munka kínálás terén a jobbák érdekében önkénytelenül megnehezítették. Itt állíthatnának fel iparosaink egy ipar muzeumot, mely állandó kiállítással egybekötve, nemcsak magukra az iparosokra volna tanulságos és serkentő, buzdító hatással, hanem a fogyasztó közönségre is. Ha a közönség látná, hogy a magyar ipar cikkek szépség, tartósság, czélszerűség és olcsóság s más egyéb jeles tulajdonokkal ékeskednek, előszlana indokolatlan bizalmatlansága a hazai ipar iránt s látva, hogy az itteni ipar oly irányban is képes igényeit kielégíteni, minőben ő eddig nem is hitte volna, szívesebben fogja megrendeléseit itthon, jó ismerőseinél megtenni, mint messzeföldön, ismeretleneknél. És aztán jótékony hatással lenne a korlátlan iparszabadság káros

következményei ellen is, mert a fogyasztó közönség a tárlaton megismerkedve a derék iparosokkal, soha fel nem keresné a kon tárkódó iparos proletárokat s így e fájnak, mely iparunk előfáján annyit kárt okozva élődik, ki kellene pusztulnia. Az iparos-ház szolgálna továbbá a testületi szellem fejlesztő helyéül, mely a közönyt és elkeseredést, iparosaink e nagy bajait lassankint irtogatva, köztük erőteljes közszellemet ébresztene. Ha ehhez hozzá veszszük a rajziskolát, mely itt szintén elhelyezhető volna, az időnkint tartandó összejöveleteket, felolvasásokat, hangversenyeket, vigalmakat, hol az iparos magát kellemesen otthon érezné, azt hiszem nem tulzok, ha egy ilyen iparosház létesítését iparunk helyzetének javítására igen hatékony tényezőnek állítom.

Kettő a mi szokásunk: panaszkodni és sült galambot várni. Panaszkodunk a külföld versenyé, az idők mostohasága s ki tudja mi mindenféle baj miatt, várjuk a sült galambot a kormánytól, kamarától, városi hatóságtól, arra azonban nem gondolunk, hogy körülöttünk, mellettünk a boldogulásnak számos forrásai vannak kiaknázatlanul, csak mi hiányzunk, hogy azokat meglássuk és magunk javára értékesítsük.

Törvényhatósági élet.

Baranya vármegye bizottsága hétfőn tartotta évnegyedes közgyűlést a megyeház nagy termében.

A tagok csekély számmal jelentek meg, úgy, hogy midőn elnököl alispán az ülést 10 óra után megnyitotta, alig volt 20 tag a teremben.

Olvastatott alispán évnegyedes jelentése, mely szerint az aratás buzanaművekben közepszerű, takarmány jó, gyümölcs jó, szőlő közép termést ígér. — A csendőrségről tévén jelentést, bejelenti, hogy 1884 január hó elsején 17 állomásan 94 csendőrt fog elhelyeztetni. Tüzeset 20 volt, ezek között 4 gyújtogatás, 2 villám utján keletkezett; a bejelentett összes kár 34,020 forintot tett ki. Közegészségi viszonyok általában elég kedvezőek, halálozás, az előbbi évnegyedhez vi-

szonyítva, csekélyebb mennyiségben fordult elő; vörheny, kanyaró megszűnt; járvány nem mutatkozott. — Az adók behajtásához rendkívüli intézkedés szükséges nem forgott fenn. Házi pénztár rendben találtatott és összesen 302,804 frt fölölegest mutat. Az alakok főbb tételeiben következőleg alakulnak: közmunka alap 32,285 frt, árvtartalék alap 21,167 frt, jegyzői nyugdíj alap 562,465 frt, gyámipénztár 252,013 frt stb. Elemi csapás-ként 2 jégverés jegyzetett fel. A jelentés végén alispán Rónay mohácsi körorvos halála felett emlékszik s bejelenti, hogy az elhunyt helyére dr. Serli helyettesített. Az alispáni jelentés éljenzéssel tudomásul vétetett.

Olvastatott belügyminister rendelete, mely szerint a 14 szolgabírói hajdu állásnál kettő nem engedélyezhető a szolgabíróknak. Tudomásul vétetik s Szily L. kapcsolatosan indítványt tesz, hogy az ez által megtakarított 2000 frtból rendszeresítették az akkor, ép a főlös csatlósok miatt eljett dunabiztosi állomás. Elfogadtatik s e tárgyban a ministeriumhoz felterjesztés tétetik.

Olvastatik belügyminister rendelete az 1884. költségvetés tárgyában, hogy a megye ennek összeállításánál a legszigorubb takarékoságot tartsa szem előtt. A fedezeti rovat összeállításánál figyelem fordítandó a megyei jövedelem lelküismeretes pontosság-gal felvételére. Tudomásul vétetik s e tárgyban october 3-án rendkívüli közgyűlés tartatik.

Belügyministerium elrende li a megyei pótadóról szóló szabályrendelet mielőbbi megalkotását. Allandó választmányhoz utasítatik.

Bemutattatik a belügyministerium által 4 példányban a megyei pénzkézeltés és számvitel tárgyában megküldött rendelet, azon utasítással együtt, hogy a számvitel jövő évben ahoz mérten vitések keresszük, megjegyezvén, hogy a szabályzat a gyámipénztárra nem terjed ki. Főjegyző indítványára, mivel e szabályrendelet Baranya megye specialis viszonyaira nem alkalmazható, bírálat végett az állandó választmányoknak adatik ki.

Egyik érdemes tárgya volt a közgyűlésnek belügyministeri rendelet a jegyzői nyugdíj alapszabályzat 27. §ának esetleges módosítása, illetőleg a megszaktított szolgálati időnek kivételes beszámíthatása tárgyában, mely szerint a megye közönségének fenntartatik, hogy egyes esetekben a

Szent-György, Gergelfalva, végül Körös megyében: Bakovác, Vyllyo, Debröcz, Breztye, Tolt, Zethöcz, Draseyevcz, Bodovincz, Chypezincz, Proklovancz, Bersevich, Bozövez, Gyaz-Kuczon, Zygeth, Karzyan, Vidovecz, Hwzkovecz és Klenye

1459. vagy 60-ban nyerte el László a gyulai kapitányságot. Gyula végvár lévén egy részről a török, másrészt János Zsigmond ellen, Lászlónak tág tere nyílt magát e nagyérdékű ponton lehetőleg érvényesíteni nemcsak a honvédelem körül, hanem politikailag is, hogy a tisztántuli részeket János Zsigmondtól elvonva Ferdinánd ügyének megnyerje.

Eme feladatában hiven támogatták őt testvére Mátyás és sógora Henyey Miklós.

Mátyás, hogy Gyula védelmezésére minden erejét felhasználhassa, már 1559 ben 2000 frtot vesz fel bátyjától, Kerecsényi Mihálytól, s elzalogosítja neki Kányafölde, Chyrquenna, Zelina és Vinodolban fekvő birtokoknak őt illető részét. 1561-ben ugyancsak Mihálytól másik 2000 frtot vett fel, s így állott László mellé.

László ügyesen megfelelt feladatának, s mint Verancsics írja, a tisztántuli részek megnyerésében nem hiába fáradozott. János Zsigmondék fel is ismerték benne a veszedelmes embert s Báthory Kristófra bizták, hogy őt Ferdinánd hűségében megtántorítsa, ezt azonban László becsmerlőleg utasította

el magától. Még nagyobb erőfeszítéseket tett Gyula megerősítése körül, úgy hogy nemcsak Gyulát illető 25 ezer jobbágy munkáját vette igénybe, hanem még Eger jobbágyaival is Gyula részére dolgoztatott. Emiatt közte és Verancsics egrí püspök közt a jó barátság is megbomlott, s Verancsics a királyhoz fordul, hogy Gyula miatt Eger rövidséget ne szenvedjen. A tiszamenti vidéknek csak fele illeté Gyulát, a másik rész, különösen a kunság, Eger várához tartozik. Kerecsényi pedig mindent magához von, sőt még a maguk költségén harezoló 400 nemes is Egerből Gyulára parancsolta. Eger fontosabb hely, mint Gyula, s bár ő ezt se akarja elveszteni, de Eger elvesztése mégis nagyobb baj volna. Eger erejét Gyulára fordítani, annyit, mint a tengerbe vizet hordani, mert van Gyulának elég népe „modo habeat oconomos, non sibi, sed patriae natos.“

Ez utóbbi szavak éle kétségkívül Kerecsényi Lászlóra vonatkozik, kik új állását nagyon is kihasználta vagyona szaporítására.

Petrus Bizarrus feljegyezte, hogy török foglyai közül 16 előkelőbbet Nikolsburgba vitetvén, ott mindenkép sanyargattatta, hogy tőlük lehetőleg nagy váltságpénzt csikarjon ki, de ezek egy kedvező alkalommal az örök vigyázatlanságát felhasználva, valamennyit levágták, s lóra kapva elmenekültek.

Ha ehhez még Forgách adatait is figyelembe vesszük, megmagyarázható lesz, hogy szerzechetett László rövid idő alatt annyit sok pénzt, hogy Nikolsburg várát 60 ezer forinton megvehette.

Egyébiránt a foglyokkal való üzérkedés ez időtáiban szelbten divatozott a kapitányoknál. Egy előkelőbb fogoly, mint Istvánffy különböző helyein feljegyezve van, 3—4, sőt 10 ezer aranyat is fizetett váltság fejében. Lászlónak pedig elég módja volt foglyokat ejteni, mert Gyulától Egerig, Szatmárig, s le Temesvárig elkalandozott segíteni a szorongatott császáriakat, s kapdosni a törököt.

Igy 1562-ben Szatmár ostrománál találkozunk Kerecsényi embereivel, mintegy 500 lovassal, midőn pedig az ostromló török had feloszolva, egy része Malehus vezérlete alatt Temesvár felé téröben volt, a gyulaiak őket ismét megzaklatják.

1563-ban szeptember 8-án Pozsonyban Maximilián koronázásán sógorával Henyey Miklóssal együtt jelen volt. Ő vitte a király előtt a szerb zászlót, Henyey pedig, elismerésül lovascsapatvezéri kifünő tulajdonságainak, a most megkoronázott király által lovagá tttetett.

A koronázási ünnep örömét csakhamar eloszlatták a török nagyszerű készülődése felől szállongó hírek. Lászlónak magának is voltak a portánál külön kémei, kiknek

szolgálati idő betudásáról határozatot hozhasson. Örvendetesen tudomásul vétetik s a megye felhívja mindazon jegyzőket, kik e kedvezményre igényt tartanak, kérvényeiket a jövő közgyűléshez beadják.

Nagy vitát keltett a kérdés, melyik bizottmány válassza az új tisztikart, mert a minster tudvalevőleg elrendelte, hogy az új választások december hó közepén ejtessenek meg. Végre határozatba ment, hogy az új bizottmány fogja az új tisztikart megválasztani, lejárván az új bizottmánynak választása, illetve összehívása alkalmával a régi bizottmány mandátuma. A bizottmányi tag választások napja az októberi rendkívüli közgyűlésen fog meghatározatni.

Kövesd község határában, a Karasinceza esatornán, nevezett község által épített hid hozzájárulási aránya Kövesd község részére $\frac{1}{3}$, Iván Baththján község részére $\frac{1}{3}$ és a vasut részére $\frac{1}{3}$ részben állapítottat meg.

Allandó választmány jelentése a bere-mend-n-bolyi ut tárgyában az októberi közgyűléshez utasítottat.

A községek zárszámadásai jóváhagyttak s a kezelőknek a szokott óvás mellett a felmentvény megadatott.

A magán-hírdetmények megrongálásának, vagy leszakításának, illetve eltávolításának meggátlása iránt alkotott szabályrendelet olvastatik s jóváhagyttván, a ministeriumhoz felterjesztetni határozttatik.

A herzeg Schaumburg-Lippe féle 50 frtos ösztöndíj az idén nem adatik ki, bár két pályázó volt rá, de az egyik nem baranyamegyei születésű, a másik pedig állítólagos szegénységét hatósági bizonyítvánnyal igazolni nem tudta.

Erdészeti albizottság indítványozza, hogy a pécsi és siklósi kerületekben erdő-gondnoki állás szerveztessék az erdészeti alalból fizetendő 1500 frt javadalommal: Mivel a megyének e tárgyában beleszólási joga nincs, tudomásul vétetik s a ministeriumhoz felterjesztetik.

A Nádassd-hidasdi vadvizárok igen eliszaposodván, annak kitisztíttatása a szolgabíró által kitéendő határidőn belül, határozatba ment.

Még csak alispáni jelentés a hg. mároki Sió tárgyában vont elő nagyobb meddő szóvitát, melyben Gombárovits hosszú oratóija kerülgette a tárgyat, végre mint mindennek, úgy a dietionak is vagy $\frac{3}{4}$ óra mulva vége szakadt s a hosszú ílést lankadatlanul kitartott néhány bizottmányi tag, a hátra levő többi jelentékelen tárgyat néhány perc alatt lemorzsolta. Az ülés 1 óra után ért véget.

beszédére László jóformán előre látta sorsát, mi rá várakozik. Rendbe kívánja hozni vagyoni viszonyait, s 1564-ben felszólítja János öcsesét, hogy eddig még osztatlan örökségükből a rá eső részt vegye át. Ugyanez évben még királyi adományban is részesült Baranyában. Monostor, Veresmárok, Darócz és Újfalu volt ez adomány, utolsó melyet nyert életében.

1565-ben ismét Szatmár alatt küzd 500 lovasával Svendi táborában. Az egyesült török és erdélyi seregek most sem sikerült Szatmárt megejteni, elvonultak a szomszédos Erdőd alá, s azt kezdtek hevesen ostromolni. A vár bevételre sikerült is Haszszánnak, mielőtt még Svendi segédesapatai mind megérkeztek, és ez a nyílt, döntő csatát elfogni kész lett volna. A közbeeső idő még sem tölt el portyázások és kisebb nagyobb csatározások nélkül, melyekben Kerechény elemében volt, s váratlanul gyors megje-nése által egy már jelentékenyebb csatában a végsőkig szorongatott eszászáriakat a már elvesztett hirt győzelemhez juttatta. Itt esett el a kéziadalban Bagi, lippai bég is.

(Folyt. köv.)

H i r e k .

Augusztus hó 18-án, mint Ó felsége születésnapján a pécsi katonai állomás parancsnokság elrendelte, hogy reggeli öt órakor az itt állomásozó tüzérség 24 ágyú lövést teend. Ezután a katonai zenekar bejárja a város fő utcáit, midőn is az összes dobosok ébresztőt vernek. A fábri mise szép idő esett, nem mint múlt számunkban írjuk a „budai gyakorló térer”, hanem te-kintettel arra, hogy a katonaság nagy része a sátoztáborban van elhelyezve, a sátoztábor előtti térer fog d. e. 9 órakor megtartatni, melyhez az összes helyőrségi csapatok teljes díszben kivonulnak. Rosz idő esetén Dulászky Nándor megyés püspök ő nméltósága által a Lyceum templomban d. e. 9 órakor tartandó ünnepi miséhez egy század gyalogság vonuland ki, az összes tisztikaral egyetemben.

A pécsi dalárda diadal utjáról megérkezett. Szerdán reggel azon utcák, melyeken a menet végig vonulandó volt, lobogó díszlőttek, hogy ünnepiesen fogadják derék dalártaikat, kik országszerte elismert hírnevüket a külföldön is megalapították. A fogadtatás rendezését városunk polgársága vette át s az valóban imponas volt. Délután fél ötkor gyülekeztek a Széchenyi-téren a tüzöltő egyesület, legény egyesület, mindkét hadastyán egyesület zászlóikkal és ezrekeire nagy közönség midőn a menet, elől a városi zenekarral hosszú sorban megindult. Pályaházhoz megérkezve, az egyesület állást foglaltak, míg a beláthatlan tömeg azonkívül várt s a pályaudvaron nagy számú elite közönség szorongott. Kévéssel hat óra előtt berobogott a zászlókkal felszíttet mohási vonat, mely dalártaikat hozta. A zenekar a Rákóczy indulót zendítette rá, mozsárlövések durrogtak, a közönség egy szív-lélekkel éljenzett, a dalárok kiléptek s szépeink jelenlevő nagy számú képviselőitől valóságos virágesevel árasztattak el. — Virágok, csokrok, koszoruk hullottak lábaik elé, elismerésül a dicsőséget, a diadalért. A hazaérkezőket Bodó István ügyvéd, lapunk felelős szerkesztője a következő szavakkal üdvözölte:

„Kedves barátaink, kedves dalhőseink! Midőn ezeltől rövid három héttel tölünk, bérezővezte városunkból merész vállalatok útjára távoztatok. Örömmel üdvözöltünk ugyan, örömmel zengte ajkunk az „Isten-veletek” bucsuszózatot, de örömmel mégis némi árnyat vegyült az aggodalomnak. Nem azért mintha kételkedtünk volna művészetetek, és győzelmeitek sikerén, ha utatok hazánk határai között vezetett volna, zengett volna dalotok azok között, kik bennünket értenek, s kik velünk együtt éreznek, de aggodtunk azért, hogy vajjon idegen, nem rokon tájak zónái alatt és népei között nem fogtok e oly elemekre találni, melyek titeket meg nem értenek, veletek s velünk nem együtt éreznek. Aggodalmaink eloszlottak, s kétszeres örömmé változtak, midőn kiléptetek a hon határain, s diadalaitok a hír röpke száryain egyremásra jutottak tudomásunkra, s működésitek által fokul-fokra behozonyítottatok, hogy a zene és dal az emberiség igazi közös és általános nyelve; világ nyelv ez, nem szorul lefordításra, ezen szól és érintkezik a művelt világ minden táján az emberi lélek a lélekhez. E nyelven, a dalmuzsa nyelvében szólottatok idegen népekhez, kik ennélfogva megértettek titeket, megértettek általatok minket, szíveiket, rokonérzetüket számunkra megszereztétek, megnyertétek, meghódítottatok, szereztétek nemcsak magatoknak, nemcsak nekünk, de egyszersmind a hazának, a magyar dalnak, a magyar névnek jó hirt, becsülést és dicsőséget. Nem számlálom el diadalaitok hosszú sorát, ismerjük azt mi mindnyájan már, tudja e hazában mindenki, kit hazájának művelődési sorsa igazán érdekel. Városunk és hazánk lelkes polgárai nevében üdvözöllek benneteket hazatérőket. Merre jártatok, merre kel-tetek, sokat láttatok, változatos tájakat és

népeket, mik és kik szeméiteket és lelketeket gyönyörködtették, de mind ez nem pótolhatja a drága hazát, a kedves otthonot és tűzhelyet hova visszatértetek, s a legkedvesebb tientekek, kik itt most kebleikre szoritának. Örömmel nyilváníttásának zálogul fogadjátok polgártársaitok részéről e koszorút, csekély symboluma ugyan örömmünknek, de meglehetettek győződé, hogy azt annál melegebb baráti érülettel kötjük diadalmas zászlótokra. Isten hozott benneteket s fogadjátok tőlünk az őszinte szívből eredő éljent.” Midőn a beszédnek vége volt az éljen felhangzott s a zenekar tust fújt, sokan voltak, kiknek szeméibe az elérzékenyedés, az öröm könyve lopozott. Majd a csend beálltával Jilly Alajos köszönte meg a fogadtatást s ezután megindult a diadalmenet ugyanazon rendben, mint jött. A merre mentek, mindenütt üdvözletet intettek az ablakokból s virágokat dobáltak. A város méltóan fogadta polgárait, a diadalmas pécsi dalárdát. Mert megalapították nevüket, nevüket a külföld előtt; eddig is szerettük, becsültük, most még jobban szeretjük s becsüljük őket, Isten hozta a pécsi dalárdát!

Halálozás. Hosszas betegség után, vasárnapra virradó éjjen Klein Hermann, a Zsolnay-féle gyár festője és szobrásza meghalt. Halála folytán alig betölthető ür támadt a gyárban, mert a 30 éves fiatal ember szakmájában kitűnő volt s tehetsége és szorgalma által ismert névre tett szert. Teme-téle kedden volt, koporsóját számosan kísérték rokonok és jó barátok, özvegye és gyermeke.

Takonykőr ütött ki a honvéd Lakits kaszárnya istállóiban. Eddig 14 lovat szurtak le s e szám tanuskodik amellet, hogy a kór járványszerűleg lépett fel. A kór eredetere nézve mondják, hogy nem rég egy takonykőros lovat, nem ismervén fel baját, más betegség ellen gyógyították a helyett, hogy leszurtták volna. Midőn azután a bajt felismerték, késő volt. A napokban először három, a következő nap 4, a harmadik nap 7 ló kapta meg a ragályt. A város ugy, mint a huszárezred parancsnoka távirati felterjesztést intézett a ministeriumhoz, honnét válaszul kapta, hogy az idej honvéd huszár tegygyakorlatok felüggesztettek, a honvéd lovak behívója visszavonatik, a bevonult legénység pedig máshová osztatik be.

Hírdetmény. A polgármesteri hivatal következő hírdetményt bocsátotta ki: A hely-beli Lakits-féle laktanyában elhelyezett honvéd huszár ezred loállománya között a t a k o n y k ő r k i ü t v é n, felhivatnak az összes helybeli lovakat tartó gazdák, hogy saját érdekükben ezen vész terjedésének meggátlása végett mindent elkövessenek, fő-kép lovaikat a Lakits laktanya környékétől távol tartsák és az esetre, ha netalán lovaikon gyanus vészjeleket, vagy betegséget észlelnének, azt a rendőrkapitányi hivatalnál azonnal bejelenteni kö-telességüknek ismerjék. Megjegyeztetik, hogy a szükséges övintézkedések ugy az illető honvéd állomásparancsnokság, mind a városi hatóság részéről megtétték.

Uj zeneműkereskedés. Mint egy Szegedről beküldött jelentésben olvassuk, Szegeden Menner és Schlenning, zeneműkereskedést nyitottak, mely zeneműkiadással is egybekapcsolva lesz. Nem szükséges a vállalat jelentőségét és életrevalóságát hangsúlyozni, ennek ezéjja egybe esik a művelődési érdekekkel, melynek előmozdításához, mint beküldött jelentésükben mondják, lehetőséggükkel, mint e szakban sokáig dolgoztak egyének, hozzájárulni kötelességüknek ismerik. — Tudvalevő, hazánkban eddig csupán csak három zeneműkereskedés áll fenn, mindhárom Budapesten s így a művelt vidéki közönségnek napról-napra növekvő igényei egy vidéki kiadó vállalat és zeneműraktár felállítását nagyon szükségessé teszik. Üdvözöljük tehát e vállalatot, mely zenereidalmunk térer is nagy missiót van hivata végbevinni.

Szeged épülete. A szegedi építészeti bizottság Alsó-Magyarország metropoljának gyors épüléséről időnkint nagyérdékű kimutatásokat szokott közzétenni. A „Szegedi Híradó” most a következő számokat jegyzi föl az ideai építkezési vállalkozásokról: Az építkezési bizottság ez év január elsejétől augusztus hó 9-ig bezárólag hatvanegyet illetést tartott s összesen ezerkétszázötvenkét építkezési kérvényt tárgyalt le. Ez a tekintélyes szám az épületnek szerint a következőleg oszlik meg: Kétemeletes és emeletes épülete: 102, magas földszintes háza: 605, udvari melléképülete: 226, ideigl. épület állandósításra: 143, egyéb átalakításokra: 76 kérvény érkezett be a került tárgyalás alá.

A budapest-pécsi vasut vonalán, Sárosd és Sárbogárd között létesített „Szent Agótha” nevű és Simontornya s Pincehely között fekvő „Gyánt” teherárurakodók f. augusztus hó 15-én a forgalomnak át adták.

Az osztrák ipartörvény novella szeptember 15-én fog hatályba lépni. Sok oly pontot tartalmaz, mely a magyarországi iparosoknak is hó ajaját képezi, és a II. orsz. iparos-kongresszus által hangoztatott „képesítési igazolást”, vagyis, hogy önálló ipart csak az űzhessen, a ki bizonyos időn át mint tanonc és segéd működött és ezt igazolni is tartozik: az osztrák ipartörvény novella fölvetve rendelkezési közé. Az osztrák törvényhozás azonban csak azon az alapon szentesíthette természetileg az „igazolási kérdését”, ha a kézműipar és a gvári ipar, illetve nagyipar között kellő határvonal létesíthető és szabatosan meghatározható mind egyiknek fogalma. Tudunkkal Magyarországon az országos iparegyesületnek a II. orsz. iparos-kongresszus határozatai érdekében az országgyűléshez felterjesztett emlékirata szintén foglalkozik e kérdéssel és a kis- és nagyipar fogalmának meghatározását leginkább az alkalmazott és használt eszközök, gépek, kézi- és gözművek jellegében és minőségében igyekszik feltalálni. Az osztrák törvény egyenesen a kormányra bízta, hogy e kérdést, illetve a kézműipar fogalmának meghatározását rendeletileg szabályozza és ezzel kapcsolatosan a tanoncok és segédek által minősítésük elnyerésére szolgáló évek számát is meghatározza. Az osztrák kereskedelmi miniszterium ennél fogva a kereskedelmi és iparkamaráknak egy jegyzék tervezetét terjesztett elő, melynek I §-a a kézműiparnak tekintendő iparokat felsorolja. Ezzel kapcsolatosan a tanuló évek száma iránt is nyilatkozik, a kormány azt javasolván, hogy ez ne legyen kevesebb két évnél és ne több négy esztendőnél. Az osztrák iparosság tehát célt ért mozgalmával; a magyarországi iparosok pedig még mindig várják, vajjon mint teljednek be a II. orsz. iparos kongresszus üdvös kívánatai és mint fognak respektáltatni a hozott határozatok.

Francia bírak fizetési. A „Times” párisi tudósítója érdekes adatokat közöl a francia bírak fizetési viszonyaira vonatkozó új törvényjavaslatból. Ezek szerint a párisi felsőbb bíróság (Cour d' Appel) elnöke 25,000 frankot, az elnökök egyenkint 13,750 frankot, a Cour d' Appel többi tagjai pedig 11,000 frankot kapnak évenként. A vidéken székelő főbbviteli bíróságok fizetési következők: az elnöké 18,000 frank, az alelnöké, 10,000 frank, a rendes bíraké egyenkint 7000 frank. A fő államügyészek fizetésre nézve egy rangfokozatba helyeztetnek a főbbviteli bíróságok elnökeivel. Az első folyamodási törvényeszek a fizetési viszonyokra vonatkozólag négy osztályra oszlanak. A párisi törvényeszek elnöke kap 20,000 frankot, az elnökök és vizsgálóbíraké egyenkint 10,000 frankot, a többi bíraké pedig 8000 frankot. Oly városokban, melyeknek lakossága felülmulja a 80,000-et, a törvényeszeki elnök évi fizetése 10,000, az alelnöké 7000 és a rendes bíraké 6000 frank, 20,000 lakossal bíró város törvényeszekéinél az elnök 7000, az alelnöké 5500, a vizs-

gáló bíraké 5000, a többi bíraké 4000 frankot huznak évi fizetés gyanánt. A többi városokban az elnökök évi fizetése 5000 frank, az alelnöké 4000, a vizsgáló bíraké 3500 és a rendes bíraké 3000 frank. Mindenütt az államügyészek fizetés tekintetében egy rangfokozatba tartoznak az illető törvényeszek elnökeivel.

Hogy lehet jó mázát készíteni? A mezőgazdaságból és a háztartásban nagyon fontos szerepök van a jó mázának, melyekkel az egyes tárgyakat tartósabbakká tehetjük, továbbá megóvhatjuk az időjárás és más külső behatások rongálásától. Az általán alkalmazott olajfestékek használásánál sokkal olcsóbb, de a czélnak mégis teljesen megfelelő a következő eljárás: enyves vizet vegyítsünk horgany-éleggel (cinkoxyd) s e keverékkel kenjük be a tárgyakat. Ha a kenés megszáradt, a mi körülbelül két óra múlva történik meg, újra kenjük be a tárgyakat chlörzinknek enyves vízben való nagyon hig oldatával. A cinkoxyd majd a chlörzinkkel vegyileg egyesül, s a vegyület oly kemény lesz mint az üveg és sima, fénylő felületű. Az enyves víznek bármiféle színt lehet adni. Az ismertett máz majdnem elpusztíthatatlan, hamar megszárad s félannyiba kerül, mint az olajfesték. Megjegyzendő még, hogy e máznak nincs kellemetlen szaga, mi az eddigi ajánlott eljárásoknak nagy hibája.

Levelezés.

Még egy szó a f. bar. ref. tanítók júliusi gyűléséről.*

E b. lap f. é. 64. számában megjelent 2-ik közlemény után, voltaképen már nem is a gyűlésről, hanem arról lehet szó, hogy a két tudósító közül, melyik jár közelebb az igazsághoz s melyik vezette félre az érdeklődő olvasó közönséget? Czelom e kérdésre rövid és tárgyilagos feleletet adni, kikerülésével természetesen „r. l.” ur azon titkos vágyának, hogy neki alkalmat szolgáltatassak a további feleslésre.

Engedelmet a tudósítók megírására „r. l.” urtól nem kértem, de nem is kérhettem; levelezői viszonyom feleslegessé tette e kiváltásnak ily indirekt megszerzését.

Mind a tavaszi, mind a nyári gyűlésen mint szentanu vettem részt; míg ezt „r. l.” ur magáról nem mondhatván el, azt is be kell vallania, hogy tudósításának nagyon is subjectiv jellegű állításait nem közvetlen tapasztalásból, hanem egyoldalú információkból merítette. Mindemellett készséggel beismerem, hogy beküldött levelém ezen szavai: „kész volt megbékölni (s nem megboesátani)” — méltán adhattak okot fogalomzavarra, mely körülményt „r. l.” ur sietett is gunyoros megjegyzéseivel kizsákmányolni és „számlámra írni.” Én csak azt akartam feltüntetni, hogy egy egész tanítói testület közgyűlése nyilatkozott készknek egyetlen tagjával, mint egyenlő beszámítás alá eső ellenféllel megbékölni, a helyett, hogy az illetőnek egyszerűen megboesátott volna! Most talán sikerült magamat megértetni, s így reményem: számlám saldirozva leend?

E részleges capitulatió kivül, a jul. 21-én megjelent közleménynek minden sorát nemcsak fantatom, de ezen felül „r. l.” urnak különösen az állítólagos „kihívásra, kesztyűdobásra” vonatkozó újabb ismertetését roszakaratu ferdtésnek jelentem ki.

Nem tudhatom, hogy „r. l.” ur a közepszerúségre való hivatkozással kit akar sujtani? En szivesen magamra veszem, s örvendek, ha egy ily jeles képzettségű férfit ítélete szerint még a közepszerúségek

sorában is megállhatom helyemet. Beteges ambitióm ennél főlebb nem terjed. A t. „r. l.” urnak ám tessék a nagyságra vezető utak, módok és eszközök tüzetes tanulmányozásába elmélyedni, csak arra figyelmeztetem, hogy a fogadtatlan prókator szerepét kerülje, mert az hálátlan szerep.

Annyit azonban befejezésül és saját levelezői tiszttem megbízhatóságának érdekében szabad legyen kijelentem, hogy amolyan parvenu természettel sohasem bírtam, hogy egy nem látott, vagy ha látott, de indokaival és előzményeivel együtt általam nem ismert ügybe magamat beleártsam s hibás értesüléssel még valamely lapot fel is iltessék.

1.

A vízvezetékéről.

Most, midőn a vízvezeték kérdésére városunk atyái foglalkoztatja, nem tartjuk feleslegesnek dr. Fodor József egyetemi tanár s elsőrendű szaktekintélynek véleményét „a vízvezetéknek a közegészségügyre való befolyásáról” lapunk olvasóival is megismertetni. Dr. Fodor így ír:

„Hogy kiserjem a vezetett viznek a befolyását a népesség egészségére, a következő vizglatot végeztem: kikerestem a vízvezeték hivatal jegyzőkönyveiből, hogy 1869-től 1879-ig mely esztendőben, mely házba vitték be a vizet; azután kikerestem a halottak jegyzékéből, hogy ugyanazon idő alatt kik haltak meg és minő betegségekben, a vezetett vízzel ellátott, valamint kik és miben a kutvizre szorult házakban. Ezen jegyzetek alapján összehasonlítottam azután évről évre, mely házakban halt meg aránylag több ember typhusban, choleraiban és egyéb betegségekben. A temérdek számnak csupán rövid eredményét kívánom itt feltüntetni. Amaz időközben, évről-évre számítvá, kutvizet ittak összesen 1,020,683-an s meghalt közülök typhusban 959, vagyis százezerre 95; ellenben vezetett vízzel élt 360,191 s meghalt közöttük 270, százezerre tehát 77, vagyis 20 perzenttel kevesebb. A bélhuruttal szemközt még szembeötlőbb a vezetett víz előnyös hatása. A bélhurutban halálózás a kutvizre szorult népesség között kített 398-at százezerre, míg a vezetett vízzel élőknel csupán 230-at, vagyis 43 perzenttel kevesebbet. Még jelentékenyebb volt a vezetett viznek haszna a choleraival szemközt. 1872/3-ban a vezetett vízzel ellátott házakban meghalt a népességből csupán 250 százezerre, míg a kutvizre szorultak között a halálózás kített 507-et, vagyis a vezetett vízzel élők között a cholerahalálózás 103 perzenttel volt alacsonyabb, mint a kutvizvel élők között.

Keresztpróbát tehetünk arra nézve, vajjon helyesek voltak-e ezen vizgálataink, s elfogadható-e az eredmény, vajjon valóban a jobb vagy rosszabb viznek tudható-e be a vezetett vízzel és kutvizvel élőknel a kisebb vagy nagyobb halálózás tyhus, bélhurut és choleraiban. A próba következő. A jó viz csökkenti ugyan a betegedést és halálózást, bizonyos betegségekben, aminők épen a typhus, a bélhurut és a cholera; ellenben csak csekély befolyással bír az p. o. a skarlát-lázra, vagy a krup és dyphtheritisre, vagy a tüdőgyuladásra. Kérdésük tehát, minő volt a halálózás ezen utóbbi betegségekben, ama kétféle vízzel élő népesség között? Az eredmény igen tanulságos.

Skarlátban meghalt százezer emberre, a kutvizvel élők között 45, a vezetett vízzel élők között ellenben 51; a különbség fölötté csekély, — sőt a kutvizvel élők még előnyben vannak. Tüdőgyuladásban meghalt amazokban a házakban 258, ezekben 236: a különbség megint fölötté csekély. A krup és dyphtheritisnél az eredmény a következő: kutvizvel élők közül meghalt százezerre 100, vezetett vízzel élők között 111, — a különbség megint igen csekély, és megint egészen véve még jobb egészségi viszonyok

között élőknek látszanak a vízvezetéket nélkülöző házak. Világos tehát, hogy a vízvezetéket nélkülöző népesség nem volt a város elhagyatottabb, egészségtelebbe népe, mert épen ezen viszonyok közt élőknek leggyakoribb betegségei u. m. a skarlát, a krup és dyphtheritis nem volt gyakoribb, sőt valamivel ritkább volt közöttük, mint azon népesség között, a mely a vezetett vízzel bírt; és így ha látjuk, hogy utóbbiak typhus, bélhurut, és cholera szempontjából oly előnyös halálzással bírtak, ezt bizonyára főképen az egészségesebb ivóvíz rovására, és nem a vezetékkel bíró házak népességének talán egyébként egészségesebb viszonyára róhatjuk.

Nem szenvedhet tehát kétséget, hogy a mióta vízvezetékünk fennáll, ez a víz közegészségűgünk szempontjából nagy nyereség volt.

Egy némely irányban ki is számíthatjuk az egészségi hasznot, melyet vízvezetékünkkel nyerünk, így p. o. ha látjuk, hogy a bélhurubban halálzással vezetett víz mellett 230 pro száz ezer lakos, míg kutviz mellett 398, akkor mondhatjuk, hogy a vízvezetékek az egész városra kiterjesztése esetén több mint ötszáz emberéletet mentünk meg évenként csupán ez egy betegség csökkentése által. Egyéb, kevésbé fontos betegségek elől megmentés nem foglalkozva, nézzük csak a kolérát. Ha városunkra ismét kolerajárvány tör, akkor valószínű, hogy a vezetett vízzel élők megint kevésbé fognak szenvedni, mint a kutvizre szorult lakosok; mégpedig miután jelenleg a város népességének legnagyobb része tényleg vezetett vízzel bír, az életmentés valószínűsége a kolérával szemben kitesz több mint ezer emberéletet.

Ennyi emberéletért bizonyára érdemes volt a vízvezetéket kiépíteni s kibővíteni. Pedig ama számokban korántsem foglaltatik benn mind az a haszon, amelyet a vízmű a nép egészségének hájt. A vízmű lehetővé tette az utcák gazdagabb locsolását, a mi szünteti a port s ezáltal csökkenti az olyanra pusztító tödövést. Számokkal nem mutathatom ki ezen irányban az életmentés nagyságát, meg vagyok azonban győződve, hogy az tetemes. A víz továbbá kényelmet és tisztaságot hozott házainkba, lakásainkba; gazdaságosabbá tette a mosást, jobbá a főzést előmozdította az a gyárak érdekeit is, a melyek jobb és puha vizet igényelnek s a kemény kutvizzel nem dolgozhatnak; a vízvezeték hűsíti nyáron utcáinkat öblögeti csatornáinkat, virulóbbá varázsolja parkjainkat. Mindezt a haszonért, haladásért nem lehet megtagadni az érdemet azoktól, a kik a vízvezetéket — habár ideiglenes s befejezetlen alakban is — tényleg és gyorsan megalapították s kifejlesztették.

Közgazdaság.

A pécsi keresk. és iparkamra jelentése az 1882-ik évről megjelent. A ki tudja, hogy a kamara mily csekély erővel dolgozik s mily nagy nehézségekkel jár a hatóságoktól és magánosoktól a szükséges anyagot beszerezni, az meg lesz lepeve e jelentés alapszaváról és terjedelméről. Behatóan ismerteti a jelentés az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, forgalmi és pénzügyi viszonyokat és kamara területén és azok javítása érdekében, ott a hol szükséges, gyakorlati érzékre mutató javaslatokat tesz. Z á r a y a kamara titkára e legelső jelentésével nemcsak a kamara területén, hanem azon túl is elismerést fog aratni. A jelentés egyszerű ismertetése helyett, annak fontosabb részét közölni fogjuk, hogy az minél szélesebb körben megérdemelt elterjedést nyerjen és vagy az abba foglalt javaslatok keresztülvitele végett a szükséges intézkedések megtétele, vagy a szakértő körök a keresk. és ipar viszonyaink javítása iránt új javaslatokkal lépjenek fel.

I. Mezőgazdasági termelés. A mezőgazdasági termelési viszonyok általános jelle-

mezéseül szükségesnek véljük itt mindenek előtt azt felemlíteni, hogy a kamara területét képező Baranya-, Somogy- és Tolna-megyének 2,564,801 cat. holdat tevő területéből mintegy 87% termő és 13% terméketlen. Az összes termő területnek pedig mintegy 38%-a szántóföldből áll.

Ezen adatok a pénzügyministerium által az 1867. évben megadottatási alap nyeresé végett készített statisztikai összeállításból valók. A lefolyt 15 év óta tetemes változás történt a termő és terméketlen terület terefgatában. A terméketlen terület ma bizonyára jóval kisebb, mint 15 év előtt. A folyamatban levő catasteri felvétel nem lévén még befejezve, nem tudjuk, hogy a fentebb feltüntetett terméketlen területekből hány hold lett mívelés s a mívelésnek mily ága alá véve. A földmív., ipar- és keresk. m. kir. ministerium által a vetés és aratásról évenként közzétett kimutatásokból azonban azt lehet következtetni, hogy a mívelés alá vett terméketlen terület nagyobb része szántóföldde alakítottatott át.

Vizsgálat alá véve az egyes növényfajok termelésének mérvét, távolról sem találjuk meg azon arányt, mely az okszerű mezőgazdaságnak feltétlen követelményét képezi. A gabonaművek és a tiszta ugar alá használt területek nagysága, szemben a kereskedelmi és takarmánynövények termelésének csekély mérvű kiterjedésével, bizonyos következtetéseket engednek tenni a kamara terület mezőgazdaságának fejlettségi fokára és noha itt a legeltérőbb és legelentesebb mívelési módok alkalmaztatnak, mindazáltal a követett gazdasági rendszert nálunk is nagyon külterjesnek lehet mondani.

A mindinkább fokozódó szükségletek, az egyre nagyobbodó közszolgáltatások azonban mind nagyobb mérvben kényszerítik a földbirtokost, a földmives osztályt az intenzív gazdálkodásra. Ez átmenet még lassu ugyan, de remélhető, hogy néhány jó termés s ennek folytán a földbirtokosnak a nyomasztó adósságoktól való megszabadulása csakhamar megteremti az óhajtott jobb állapotokat.

Gazdaközönségünk át van hatva azon tudattal, hogy csak olyan gazdasági rendszer mellett boldogulhat, melynek fő elve: a termelési tényezőknek minél esélyesebb felhasználása s minél nagyobb fokozása. Szóval a gazdasági érdekkörökben ma már igen élénken nyilatkozik a haladás iránti törekvés, mely a magas kormányának a gazdasági szakértőket iránt folyton fokozódó figyelme s a mezőgazdaságot közvetlenül érintő állami intéstitiók szaporítása, javítása, fejlesztése által hathatósan támogatattik.

Halásan kell itt elismernünk, hogy a mezőgazdaság fejlődési feltételeinek kielégítése s a fejlődést feltartóztató akadályok elhárítása érdekében az államigazgatás részéről azelőtt egy évszázadon át sem történt annyi, mint az elmúlt évtizedben.

(Folyt. köv.)

A harkányi fürdővendégek névsora

Baksics Paulin Pécs, Müller János pinter segéd Pécs, Asztalos Loniza lakatosnő és ápolónő Pécs, Pekovics Róza magánzó Zombor, Schvarec Magdolna földmivesnő Bártorszk, Kátai Istvánnó eszlárolsnő Maros-Vásárhely, Kovács Józsefné háztulajdonosnő és fia Maros-Vásárhely, Gerstl Elisabeth kereskedőnő Pécs, Kaufmann Johanna szabónő és leánya Hőgyész, Mátyás Gare magánzó Illocska, Schubert Katalin tanítónő Bakony, Dani Anna Selye, Kánya Berta tanítónő Stanisics, Csefko Amália tanítónő Vaskut, Müller Vilma magánzó Duna-Szekeső, Gyöngyös Margit magánzó Duna-Szekeső, Gaizst Ferenc kertész tanuló Pécs, Fetter Louiza és leánya vendéglős Kalocsa, Svell János magánzó Lapáncs, Spiegel Ferenc segéd Mohács, Baján Lajosnő tanítónő és leánya Decsi, Klinke József földmives

Mintszent, özvegy Kriehner Vilmosné és fia Kisfalud, Radó Katalin napszámósno Pécs, Magyar Klára magánzó Nasicza, Futó József magánzó Kis Csán, Popovics Ferenc eszmadia Pécs, Bedő Irma és nővére Pécs, Petrovics Zsófia hivatalnoknő és két leánya Vukovár, Sorg Ádám irnok és neje Bonyhád, Popp Mari hajduné Pécs, Gadó Lina szegény Pécs, Fuchs Johanna magánzó Zsomberg, Lolin Markó és sognőnéja Mohol, Horváth János Öcsén, Koharevics Hedvig jegyzőnő Petriva, Czirfusz Ferenc kir. tanfelügyelő és leánya Zombor, Zsuffa Pálnó kereskedőnő fia és családja Solt, Lang Netti kereskedőnő Monostor, Spasovics Izidor kalugyer Beocsin, Lill Jánosnő kereskedőnő és leánya Pécs, Kovacek Elisabeth magánzó Harsád, Veisz Leopold haladó Monostor, Linczab Magdolna magánzó Kémend, Schvarec Adámnó és nővére Márazec, Gainok Juli magánzó Belye, Steinitz Rozália kereskedőnő Gudince, Hegedüs Mihály és leánya Berkesd, Stajevics Eremin hentes Baán, Hilbert Borbála molnár segédnő Váralja, Paulovics Elisabeth pintérnő Váralja, Mányoki Tamás lelkész Nagy Székely, Petrovics Anna kereskedőnő Kisfalud, Kolárics Istvánnó szígyártónő Eszék, Vertheimer Sarolta kereskedőnő Pécs, Virág Anna uradalmi cseléd Sikota, Hoffman Francziska órásnő Mohács, Linder Magdolna kovácsnő és leánya Mohács, Sebestyén Pál rf. lelkész és neje Korog, özvegy Schvarec Kati szatocsnő Korog, Csepán Juli magánzó Oszro, Eisner Abraham kereskedő neje és unokája Pécs, Geisinger Benedek magánzó Kerynaja. összesen 2720.

Dr. Heller,
fürdőorvos.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. aug. 1-a-án.

	Pénzheli árf.
1 Magyar aranyjárdék 6%	119 75
2 Magyar aranyjárdék 4%	88 85
3 Magyar papírjárdék 5%	87 50
4 Magyar vasuti kölcsön.	140 —
5 Magyar földterhermentesítési kötvény.	99 60
6 Temes-bánati " " "	99 25
7 Erdélyi " " "	98 75
8 Magyar szőlőüzma váltásági " "	97 75
9 Magyar nyerevény sorsjegykölcsön " "	113 50
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy " "	110 —
11 Osztrák járadék papírban " "	78 75
12 " " ezüstben " "	79 50
13 " " aranyban " "	99 85
14 Osztrák-magyar bankrészevény. " "	839 —
15 Magyar hitelbank részevény. " "	299 75
16 Osztrák hitelintézet " "	298 50
17 Cs. és kir. arany " "	5 65
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or) " "	9 49
19 Német birodalmi márka " "	58 40

Közlekedés.

Vasuton.

a Mohács, Pécs és Budapest közti vasuton Mohácsról Pécs felé indul reggel 3 óra 23 p d. e. 10 óra — " d. u. 3 óra 15 " Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 22 " d. e. 11 óra 15 " este 10 óra 37 " Pécsről Budapestre indul délelőtt 11 óra 28 " este 7 óra 16 " Budapestről Pécsre indul reggel 8 óra 16 " este 7 óra 15 "

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra a pontá déli 12 órakor. Mohácsról Budapestre a pontá d. e. 11 órakor.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

E rovatban minden szö beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakezímével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges póstabélyeg beküldetik.

Tőke befektetésre és gyümölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Donatus kápolna közelében egy 1000□ö. szálló és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető.

5 darab jókarban levő Portale nagyon olcsó áron eladó. Értekezhetni Pacher E. kereskedésében Széchenyi-tér Bazár.

5 hold és 1500 öl rét a „Tüskési“ dűlőben eladó, bővebb felvilágosítást a kiadó hivatal ad.

4-6 gymnasiális osztályt végzett ifjú gyógyszerész gyakornoknak elfogadtatik.

Egy fiatal tanító, ki jeles oklevelet bír, mint nevelő, vagy magántanító szerény feltételek mellett alkalmaztatni óhajt. 313.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

H I R D E T É S E K.

KRONDORFI
Savanyu-Kút
„STEFANIA
Koronaherczegnő
forrás.”
Trieszt, 1882
arany érem.

Szénsavdus természetes alkalikus asztali víz, a légző szervek, gyomor és hólyag bántalmait ellen.

KAHL és TSA. kúttulajdonosok Krondorfban, (Carlsbad mellett.)
Főraktár Pécsen, FRANKFURTER ALBERT-nél.

338

Hirdetmény.

Ozori uradalom területéhez tartozó Tamási vendéglő és ehez csatolt felső korcsma szabad bormérési joggal,

folyó évi szeptember 9-én d. e. 9 óarkor

Tamásiban árverés útján 1884. évi január 1-től számítandó 6 évre bérbe adatik.

Válakozni kívánók **300 frt bálnatpénzzel** és vagyoni állapotuk bizonylatával ellátva sziveskedjenek mondott napon megjelenni.

A bérleti föltételeket akár levélimleg akár szóval megtudhatni az uradalmi felügyelőségnél **Dombóváron. 1883. augusztus 12-én**

az uradalmi felügyelőség.

Alulírott tisztelettel hívja fel a t. ez. közönség figyelmét a legjelebb és legújabb

hangszerekkel
bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár **vétel útján**, — akár **havi bérlet** illetőleg, sőt eladási esetben — **cseré útján** használt zongorákat is átvesz.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezességet biztosít
Schauerek József
Pécsen, O-posta-utca 32. sz.

185

Früveiszban Adler mellett egy 2200 □ öles szőlő és présház terméssel eladó, **Bővebb értesítést Erössy ügyvéd ur ad.**

391

„Kelletlen szájszag és fogfájás ellen!”

Erdem-éremmel kitüntetett
SCHULHOF KAROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által feltalált

és

osztrák császári kizárólagos szabadalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszész a száj- és orrüregnek (oldvas vagy műfogak, dohányzás vagy bármí más okból erdő) minden bűzét nyomatattannal eltávolítja.
2. Erössbíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megátalítja a fogfő Képződését, védi a fogak zomancát és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindenemű súlyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirostja a foghúst és edzi a nyakkhártyát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár csepp-, vizzel nem elegyített szájszészszel megnedvesítetik.
5. Diphtheritis és más torokbajoknak igen sikeres garanzáló szer.

Ára kicsinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárak: **Sipőcz István** gyógyszerésznél Pécsen, **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben** és minden nagyobb vidéki gyógyszerártaiban. **Biró János** gyógyszerész úrnál **Kolozsvárt.**

Főraktár

Dr. Schulhof Adolf úrnál
Pécsen.

Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélyektől elomutathatók.

PACHER E.

üveg, porcellán, lámpa, nürnbergi és diszárú nagy raktára

Pécsett, Széchenyi-tér 17. sz. Bazar.

Ajánlja az építkezési idényre belgai, tükör és szolintábla, valamint legjobb minőségű csehországi tábla-üveg nagy raktárát.

Aranyléc- és képkeret-raktárát dus választékban.

Elvállal minden nevezendő üveges munkákat u. m. új épületek beüvegezését, háztetők üveggel befedését, bolti kirakatok, kávéházak, éttermek beüvegezését és felszerelését, mindennemű kép-keretek elkészítését, valamint minden e szakmába vágó javításokat minden versenyt felülmuló olcsó árakban.

Vendég-ők és kávéházak számára

mirdennemű üveg- és porcellán-edények, konyha-edények és evő-esszékökből nagy raktár.

Továbbá ajánlja

borkereskedők valamint **privátok** számára

az ausigi boros boutelia-üveg gyári főraktárát és képviselőségét, elfogad rendelményeket minden mennyiségre, ugyszintén directe kocsiakományu szállítmányokra.

Pontos és gyors kiszolgálat biztosittatik.

Magát a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, marad kiváló tisztelettel

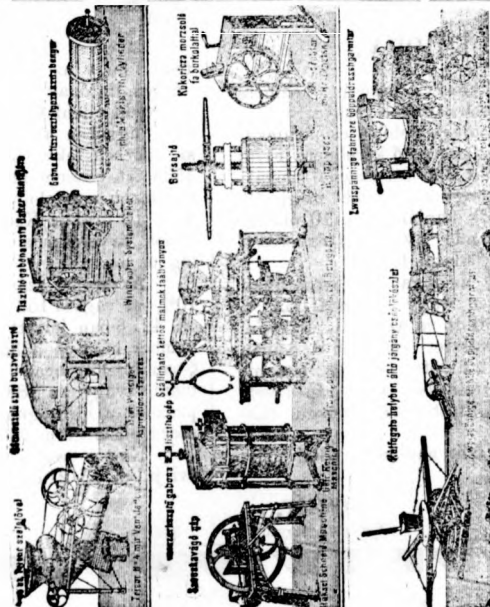
PACHER E.

203.

Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár a Margithid közelében, ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

Trieurök garda-**ák** számára: Járcany-Cseplőgépek, Szeláló-rosták, Kukorica-mor-
szalók, Szecskavágók, Borsajrók.
Különlé-g**ek** malomk számára: Duplamalmok, Malom trieurhenger, Galbona-**sz**-
talyozó hengerek, Kopálógépek, Dara-választógépek, Turátók, Detacherók
Malom-alket-z**ek**: Transmissiók, Szijkerékek.
Rosta-l**emek**: Cseplőprosta-**l**ek, Liszt-henger-szitták, Koptató-lemezek, Ráspoly-
lemezek stb.

Arteggy-z**ek** kívánatra ingyen és bérmentve.

295

14529 sz.
1883.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvszék mint tkkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Fesztl Károly, mint a pécsi egyházmegyei alapítványokat kezelő bizottság elnöke végrehajthatónak néhai özv. Hatek-ker Antalné örökösei végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tökekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. tszék (a pécsi kir. bíróság) területén levő, Pécs sz. kir. város határában fekvő, a pécsi 2234. sz. tjkben felvett 8. számú ház s 7531. hszz. fekvőség egészben 1280 frt becsértékben; ugy a pécsi 5283. tjkben felvett 3482. hszz. szőlőnek fele, vagyis néhai Hofekker Antalné illető rész ingatlanok az árverést 539 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 9 órakor a pécsi kir. tszék irattárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-kát vagyis 128 frtot és 53 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számítoti és az 1881. évi nov. 1-én 3383. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvszék mint telekkönyvi hatóságnak, 1883. évi július hó 28-ik napján tartott üléséből.

Declava,

kir. törvényszéki jegyző.

365

13171. sz.
1883.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a dárдай takarékpénztár végrehajthatónak itj. Farkas Imre végrehajtást szenvedett elleni 300 frt töke, ennek 1881. évi június hó 1-ső napjától számítandó 8% kamatai 23 frt 50 kr., per 12 frt, végrehajtás folyamodási és 10 frt 70 kr. árverés folyamodási és követelések, valamint a még netán felderülendő költségei kielégítésére következő ingatlanok um. a dárдай 56. sz. tjkben foglalt 59.a hszz. a. 55.b sz. ház udvar és kertre 422 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Darázs községében a községi bírói lakban 1883. évi október hó 8-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen, szükség esetében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog u. m.

Az árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül az ingatlan mint kikiáltási mint becsár 10%-át vagyis 42 frt 20 krt f. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 14 nap, a második részt 2 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6%-os kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék mint tkkönyvi hatóságnak 1883. évi július hó 14-én tartott üléséből.

Vissy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

369.

MANDL ÁRMIN

férfi- és női fehérnemű, vászon és divatúru raktára,

Pécset,

Irgalmasok utca 25-ik boltzám alatt.

Ajánlja legujabb árjegyzékét mindennemű férfi-, női- és gyermek- fehérnemű, úgyszintén mindennemű vásznak, kanavász, chiffon, és oxfordról, folyton jól felszerelt raktárral.

Férfi fehérneműek.

Férfi ingek chiffonból

másodrendű minőségűek, sima III-szoros mellel, álló, áthajló gallérral vagy annélkül 1 frt., ugyanez redőzött mellel 1.10, elsőrendű minőségűek álló, áthajtó gallérral vagy annélkül 1.10, 1.50, 2.—, a legfinomabb Schroll-féle R. chiffonért kezeskedve 2.—, 2.50. Ugyanez a legfinomabb himzett mell betéttel 1.50, 2.— egész 2.50.

Színes férfi ingek.

Valódi francia Cretton vagy valódi angol Oxfordból álló vagy áthajtó gallérral 1. 1.20, 1.50, 1.80, 2.— legujabb divatu. Ugyanez két külön divat-gallérral 10 krral drágább.

Törekvésem oda lesz irányulva, hogy raktáram tökélesítése által azon kellemes helyzetbe jussak, melyben minden kívánalmaknak eleget tehetek.

A vásznak valódiságáról, valamint a fehérneműek szilárd munkájáért kezeskedem.

Küldemények utánvét mellett minden irányban a legnagyobb lelkiismeretességgel, pontosan eszközöltetnek.

Nem tetsző árúak, ha 8 nap múlva visszaküldetnek, készséggel cseréltetnek ki.

Ingek megrendelésénél csak a nyak bősége szükséges.

Férfi alsónadrágok.

Tartós pamut vászonból német 50, 70, 90, magyar 60, 80 kr. 1 frt. Valódi schlésiai ezérna vászonból német 70, 85 kr. 1 frt 5 kr. magyar 85, 1. 1 frt 20 kr. Valódi Creas vászonból német 1 frt, 1. 30, magyar 1. 10, 1. 40. Valódi rumburgi vászonból német 1.50, 1.80, 2.—, magyar 1.—, 1.60 1.80, 2.20. Franczi Croiseból német szabású 90 kr. francia szabású 1.20. Férfi téli nagdrágok pamut vagy gyapjuból 80. 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2.—, 2.50.

Férfi harisnyák.

Szövött vagy géppel kötött pamutból, fehér vagy színes tuczatontként 1.50, 2.—, 2.50, 3.—, 3.50, 4.—, 5.—. Szövött vagy géppel kötött ezérnából, fehér vagy színes 4. 5. 6. 7 frt.

13836 sz.

1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Özv. Meterle Józsefné végrehajtónak Kverkvarits Antal végrehajtást szenvedő elleni 70 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő kérelmére Fritz József késedelmes vevő ellen az árverést 396 frt ellen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi szeptember hó 3-ik napján d. e. 10 óraker Olaszon a község bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatoí fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan beczárának 10% -át vagyis 39 frt 60 kr. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécssett 1883. évi julius hó 5-ik napján, a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak.

Koszér,

kir. törv. jegyző.

367

4518 sz.

1883.

Árverési hirdetmény

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az észéki Szlavon országos központi takarékpénztár végrehajtónak Deutschmann szül. Vittenauer Anna végrehajtást szenvedő elleni 600 frt tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő s a keői 793. sz. tjkvben fekvő a 837 hrsz. szőlőlőből álló ingatlanra az árverést 1532 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan éz 1883. évi october hó 24-ik napján d. e. 10 óraker Keő községben a bírói lakban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog u. m.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan beczárának 10% -át, vagyis 153 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. tszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1883. évi julius hó 21-én tartott üléséből.

Visy Pál,

kir. törvényszéki jegyző.

368

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiséget ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe

(Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szük, hogy nagyárukészletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet **tetemesen le-szállított árak mellett kiárusítom.**

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

219